

II.

(Informacije)

ZAJEDNIČKE IZJAVE

PREPORUKA VIJEĆA

od 26. studenoga 2018.

o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu

(2018/C 444/01)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 165. i 166.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Mobilnost u svrhu učenja služi za stjecanje znanja, vještina, kompetencija i iskustava, uključujući osobne i socijalne kompetencije te kulturnu svijest, koji su ključni za aktivno sudjelovanje u društvu i na tržištu rada te za promicanje europskog identiteta.
- (2) U Komunikaciji „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet” ⁽¹⁾ Europska komisija iznijela je viziju stvaranja europskog prostora obrazovanja najkasnije do 2025. u kojem granice neće biti prepreka učenju, studiranju i istraživanju, a to će se među ostalim ostvariti uklanjanjem prepreka za priznavanje kvalifikacija na razini škole i visokog obrazovanja.
- (3) U zaključcima Europskog vijeća od 14. prosinca 2017. pozivaju se države članice, Vijeće i Komisija da u skladu sa svojim nadležnostima nastave s radom u cilju „promicanja suradnje država članica u vezi s uzajamnim priznavanjem diploma visokih učilišta i svjedodžbi o završetku školovanja na razini srednjoškolskog obrazovanja” ⁽²⁾.
- (4) Konvencijom o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u području Europe iz 1997. (Lisabonska konvencija o priznavanju) i tekstovima koji iz nje proizlaze, a koje su izradili Vijeće Europe i Unesco, osiguran je pravni okvir za priznavanje kvalifikacija visokog obrazovanja te srednjoškolskog obrazovanja koje omogućuju pristup visokom obrazovanju.
- (5) Ministri obrazovanja u Europskom prostoru visokog obrazovanja obvezali su se na dugoročni cilj automatskog priznavanja usporedivih akademskih diploma u Priopćenju iz Bukurešta iz 2012. Radna skupina za koncept automatskog priznavanja (eng. *Pathfinder Group on Automatic Recognition*) postigla je određen napredak, no ostvarenje cilja još je vrlo daleko.
- (6) Ministri nadležni za strukovno obrazovanje i osposobljavanje u državama članicama obvezali su se 2002. na Kopenhaški proces, kojim se jača suradnja u promicanju priznavanja kvalifikacija i kompetencija.
- (7) Osiguravanje kvalitete ima ključnu ulogu u povećanju transparentnosti, što pomaže u izgradnji međusobnog povjerenja. Stoga je važno daljnji rad temeljiti na rezultatima ostvarenima u kontekstu standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja, Europskom referentnom okviru za osiguravanje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te pozivanjima na Europski kvalifikacijski okvir za cjeloživotno učenje.
- (8) Kako bi se olakšalo priznavanje ishoda učenja u nacionalnom zakonodavstvu, uključujući u okviru mobilnosti, potrebno je nastaviti rad na provedbi Europskog sustava prijenosa i prikupljanja bodova i Europskog sustava bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.

⁽¹⁾ COM(2017) 673 final.⁽²⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.

- (9) Cilj je Preporuke Vijeća od 22. svibnja 2017. o Europskome kvalifikacijskom okviru za cjeloživotno učenje ⁽¹⁾ poboljšati transparentnost, usporedivost i prenosivost kvalifikacija te tako olakšati njihovo priznavanje.
- (10) U Rezoluciji od 20. travnja 2012. o modernizaciji europskoga sustava visokog obrazovanja Europski parlament poziva na ulaganje dodatnih nпора EU-a i država članica kako bi se osiguralo djelotvornije priznavanje i bolje usklađivanje kvalifikacija visokog obrazovanja ⁽²⁾.
- (11) U kontekstu sve intenzivnije globalizacije bitno je da učenici i studenti mogu na najbolji način iskoristiti sve mogućnosti za učenje bilo gdje u Europi. Da bi se to ostvarilo, kvalifikacija koju je dodijelilo nadležno tijelo u jednoj državi članici trebala bi vrijediti u svim ostalim državama članicama za potrebe pristupa daljnjim aktivnostima učenja. Time su obuhvaćeni i državljani trećih zemalja koji su stekli kvalifikaciju u jednoj državi članici i sele se u drugu državu članicu. Međutim, činjenica da ne postoji automatsko priznavanje kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu koči mobilnost. Kad je riječ o automatskom priznavanju, pristupom na razini Unije može se osigurati potrebna jasnoća i dosljednost kako bi se prevladale preostale prepreke.
- (12) U visokom je obrazovanju postupak priznavanja često previše složen ili preskup, a prevelik broj mobilnih studenata ne ostvari potpuno priznavanje uspješno postignutih ishoda učenja. Međutim, nekoliko je država članica pokrenulo inicijative za napredovanje prema automatskom uzajamnom priznavanju, među ostalim potpisivanjem regionalnih sporazuma. Te inicijative mogle bi poslužiti kao model za stvaranje sustava na razini Unije.
- (13) Na razini srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja osobe s kvalifikacijama koje omogućuju pristup visokom obrazovanju u jednoj državi članici često nisu sigurne bi li imale pristup visokom obrazovanju u drugoj državi članici. Primjerice, neke države članice ne priznaju kvalifikacije koje omogućuju pristup visokom obrazovanju ako je riječ o srednjoškolskim kvalifikacijama u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju iz drugih država članica. Nadalje, iako kraća razdoblja učenja u inozemstvu uglavnom ne uzrokuju probleme s priznavanjem, i dalje postoji nesigurnost kod razdoblja od tri mjeseca do jedne godine.
- (14) Postupnim će se pristupom državama članicama olakšati stvaranje preduvjeta koji će omogućiti automatsko uzajamno priznavanje. Taj će se pristup temeljiti na postojećim alatima za visoko obrazovanje, odnosno strukovno obrazovanje i osposobljavanje, ali će se poboljšati njihova uporaba te postupno povećavati razina ambicije. U općem srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju pokrenut će se proces suradnje čiji je cilj izgradnja potrebne razine povjerenja među različitim sustavima obrazovanja i osposobljavanja država članica. Ovom se Preporukom dopunjuju inicijative država članica, dok je preuzimanje obveza dobrovoljno.
- (15) Ovom se Preporukom ne dovodi u pitanje sustav uzajamnog priznavanja stručnih kvalifikacija i usklađenih minimalnih uvjeta osposobljavanja za određene profesije u skladu s Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾.

PREPORUČUJE DRŽAVAMA ČLANICAMA:

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom i zakonodavstvom Unije, te u skladu s dostupnim resursima i nacionalnim okolnostima, oslanjajući se na Lisabonsku konvenciju o priznavanju ⁽⁵⁾ i tekstove koji proizlaze iz nje te u bliskoj suradnji sa svim relevantnim dionicima:

Ključno načelo

1. Da najkasnije do 2025. poduzmu korake neophodne za sljedeće:

- (a) ostvarivanje automatskog uzajamnog priznavanja ⁽⁶⁾ u svrhu nastavka obrazovanja, a da pritom ne moraju prolaziti kroz poseban postupak priznavanja, u sljedeće svrhe:
- i. kvalifikacija visokog obrazovanja stečena u jednoj državi članici automatski se priznaje ⁽⁷⁾ na istoj razini u drugim državama članicama u svrhu pristupanja daljnjem studiju, čime se ne dovodi u pitanje pravo visokog učilišta ili nadležnih tijela da odrede posebne uvjete za upis u određene programe ili da provjere vjerodostojnost dokumenata;

⁽¹⁾ SL C 189, 15.6.2017., str. 15.

⁽²⁾ P7_TA(2012)0139

⁽³⁾ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta („Uredba IMI“) (SL L 354, 28.12.2013., str. 132.).

⁽⁵⁾ Lisabonska konvencija o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija na području Europe.

⁽⁶⁾ Kako je definirano u Prilogu.

⁽⁷⁾ Kako je definirano Lisabonskom konvencijom o priznavanju te zadnji puta potvrđeno u kontekstu Bolonjskog procesa Pariškim priopćenjem od 25. svibnja 2018.

- ii. ishodi ostvareni tijekom razdoblja učenja u inozemstvu na razini visokog obrazovanja u jednoj državi članici automatski se i u cijelosti priznaju u drugim državama članicama, kako je prethodno dogovoreno u okviru ugovora o učenju i potvrđeno u prijepisu ocjena, u skladu s Europskim sustavom prijenosa i prikupljanja bodova;
- (b) ostvarivanje znatnog napretka prema automatskom uzajamnom priznavanju u svrhu nastavka obrazovanja, kako bi:
 - i. kvalifikacija na razini srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja koja omogućuje pristup visokom obrazovanju u državi članici u kojoj je kvalifikacija dodijeljena bila priznata u drugim državama članicama, samo u svrhu odobravanja pristupa visokom obrazovanju, čime se ne dovodi u pitanje pravo visokog učilišta ili nadležnih tijela da odrede posebne uvjete za upis u određene programe ili da provjere vjerodostojnost dokumenata;
 - ii. ishodi razdoblja učenja u inozemstvu u drugoj državi članici u trajanju do jedne godine tijekom srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja bili priznati u svim drugim državama članicama, a da se pritom od učenika ne traži da ponovi godinu programa ili ostvarenih ishoda učenja u zemlji podrijetla, pod uvjetom da su ishodi učenja uglavnom u skladu s nacionalnim kurikulumima u zemlji podrijetla.

Visoko obrazovanje

- 2. Da se, uvažavajući važnost jačanja transparentnosti i izgradnje povjerenja u sustave visokog obrazovanja drugih država članica kako bi se postiglo automatsko uzajamno priznavanje u svrhu nastavka obrazovanja, obvežu na ispunjavanje sljedećih uvjeta:
 - (a) nacionalni kvalifikacijski okviri ili sustavi temelje se na Europskom kvalifikacijskom okviru, sa izvješćima o povezivanju koja se po potrebi revidiraju i ažuriraju, te su samocertificirani prema kvalifikacijskom okviru Europskog prostora visokog obrazovanja;
 - (b) sustavi visokog obrazovanja organizirani su u skladu sa strukturama i načelima Bolonjskog procesa te se sastoje od trofaznog okvira i, ako je primjenjivo u državi članici, kratkog studija sukladno kvalifikacijskom okviru Europskog prostora visokog obrazovanja; i
 - (c) vanjsko osiguravanje kvalitete provode neovisne agencije za osiguravanje kvalitete koje su registrirane, ili su u procesu registriranja, u Europskom registru za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju i ono se stoga provodi u skladu sa standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja te europskim pristupom osiguravanju kvalitete zajedničkih programa.
- 3. Da u suradnji s nacionalnim informacijskim centrima za akademsko priznavanje, visokim učilištima, agencijama za osiguravanje kvalitete i ostalim ključnim dionicima razvijaju nacionalne smjernice za potporu visokim učilištima u osmišljavanju i učinkovitoj provedbi sljedećih instrumenata za transparentnost, u skladu sa smjernicama Europskog sustava prijenosa i prikupljanja bodova, čime se osigurava dosljednost i smanjenje administrativnih opterećenja za visoka učilišta i studente:
 - (a) ažurirani katalog kolegija koji sadržava opise studijskih programa, pojedinačne obrazovne jedinice i tablice s distribucijom ocjena;
 - (b) dopunske isprave o studiju za sve osobe s diplomom koje se automatski i besplatno izdaju na jeziku koji je u širokoj uporabi i, kada je to moguće, u digitalnom obliku; i
 - (c) transparentne kriterije za priznavanje koji se primjenjuju na svim visokim učilištima.
- 4. Da u suradnji s nacionalnim informacijskim centrima za akademsko priznavanje osiguraju stručnu potporu i osposobljavanje za visoka učilišta u provedbi takvih nacionalnih smjernica i da prate njihovu provedbu.

Srednjoškolsko obrazovanje i osposobljavanje

- 5. Da potiču transparentnost te grade međusobno povjerenje u sustave srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja kako bi se ostvario znatan napredak u automatskom uzajamnom priznavanju kvalifikacija srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja isključivo u svrhu nastavka obrazovanja:
 - (a) vodeći računa da se nacionalni kvalifikacijski okviri ili sustavi temelje na Europskom kvalifikacijskom okviru, sa izvješćima o povezivanju koja se po potrebi revidiraju i ažuriraju;

- (b) razmjenom informacija i promicanjem uzajamnog učenja o sustavima osiguravanja kvalitete u školskom obrazovanju, uz puno uvažavanje različitih nacionalnih pristupa osiguravanju kvalitete; i
 - (c) razvojem dodatnih instrumenata za osiguravanje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju u skladu s Europskim referentnim okvirom za osiguravanje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju i njegovim daljnjim razvojem.
6. Da olakšavaju mobilnost i priznavanje ishoda razdoblja učenja u inozemstvu tijekom srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja:
- (a) pružanjem potpore ustanovama srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja u pogledu općih načela i alata za priznavanje, primjerice smjernicama ili osposobljavanjem;
 - (b) promicanjem upotrebe transparentnih kriterija i alata, kao što su ugovori o učenju koji se temelje na ishodima učenja, a sklapaju se između ustanove koja učenika šalje i ustanove primateljice. U strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, proširivanjem upotrebe alata Unije ⁽¹⁾; i
 - (c) promicanjem prednosti koje pruža mobilnost među ustanovama za srednjoškolsko obrazovanje i osposobljavanje te učenicima i njihovim obiteljima.

Nacionalni informacijski centri za akademsko priznavanje

7. Da razvijaju kapacitete i jačaju ulogu nacionalnih informacijskih centara za akademsko priznavanje i vrednovatelja kvalifikacija, osobito u pogledu širenja informacija, upotrebe internetskih alata radi poboljšanja efikasnosti, transparentnosti i dosljednosti te smanjivanja administrativnog i financijskog opterećenja za korisnike njihovih usluga.

Propusnost i mobilnost

8. Da rade na dobroj praksi u pogledu priznavanja prethodnog učenja i propusnosti između sektora obrazovanja i osposobljavanja, osobito između strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i visokog obrazovanja.

Baza dokaza

9. Da u svrhu ove Preporuke poboljšavaju bazu dokaza prikupljanjem i širenjem podataka o opsegu i prirodi slučajeva priznavanja.

Izvjешćivanje i evaluacija

10. Da u roku od tri godine od donošenja ove Preporuke, te redovito nakon toga, putem postojećih okvira i alata izvješćuju o iskustvima, dobrim praksama, što obuhvaća regionalne sporazume, i napretku prema postizanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu.

POZDRAVLJA NAMJERU KOMISIJE DA:

11. osigura ciljanu potporu državama članicama, uključujući uzajamno učenje, utvrđivanje postojećih prepreka u trenutnoj praksi priznavanja kvalifikacija, razmjenu dobre prakse i olakšavanje suradnje među državama članicama i s dionicima, nadležnim tijelima za priznavanje i međunarodnim organizacijama, posebno s Vijećem Europe i Organizacijom Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu. Cilj je te suradnje osigurati potpunu provedbu instrumenata Bolonjskog procesa za visoko obrazovanje u Uniji, Lisabonske konvencije o priznavanju i tekstova koji proizlaze iz nje te instrumenata Kopenhaškog procesa za strukovno obrazovanje i osposobljavanje;
12. u području općeg srednjoškolskog obrazovanja zajedno s državama članicama na razini Unije pokrene proces suradnje u sklopu strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja ET 2020. ili bilo kojeg drugog okvira sljednika kako bi se potaknula bliskija suradnja i razmjena praksi među državama članicama na razini srednjoškolskog obrazovanja kako bi se postigli ciljevi ove Preporuke u pogledu poticanja transparentnosti i izgradnje uzajamnog povjerenja u sustave školskog obrazovanja diljem Unije;

⁽¹⁾ Poput onih koji su dostupni putem internetske platforme Europass te memoranduma o razumijevanju i ugovora o učenju koji su dio Europskog sustava bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.

13. uspostavi, u suradnji s državama članicama, informacijski internetski servis na razini Unije, jednostavan za upotrebu, u vezi s kvalifikacijama srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja koje omogućuju pristup visokom obrazovanju u svakoj pojedinačnoj državi članici, i to daljnjim razvojem postojećih internetskih platformi;
14. razmotri sinergije među alatima Unije⁽¹⁾ za postizanje transparentnosti i prema potrebi dodatno ih razvije s ciljem poboljšanja suradnje i mobilnosti između sektora obrazovanja i osposobljavanja;
15. u suradnji s državama članicama istraži potencijal novih tehnologija, kao što je tehnologija lanca blokova, s ciljem olakšavanja automatskog uzajamnog priznavanja;
16. u suradnji s državama članicama i nacionalnim informacijskim centrima za akademsko priznavanje razmotri proširenje njihove uloge kako bi se obuhvatili i drugi sektori obrazovanja i osposobljavanja te načine da im se pruži potpora u takvom proširenju;
17. podupre upotrebu europskih izvora financiranja, kao što su Erasmus+ ili europski strukturni i investicijski fondovi, ako je to primjereno i u skladu s njihovim financijskim kapacitetom, pravnom osnovom, postupcima odlučivanja i prioritetima za razdoblje 2014. – 2020., ne dovodeći u pitanje pregovore o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru. Poveća mobilnost učenika u srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju u okviru programa Erasmus+ i njegova programa sljednika;
18. podnese izvješće Vijeću u roku od četiri godine o poduzetim daljnjim koracima u pogledu ove Preporuke putem postojećih okvira i alata, na temelju doprinosa država članica.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. studenoga 2018.

Za Vijeće

Predsjednica

J. BOGNER-STRAUSS

⁽¹⁾ Kao što su dopunska isprava o studiju, Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova, Europski sustav bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, Europski kvalifikacijski okvir te alati koji su dostupni putem internetske platforme Europass.

PRILOG

POJMOVNIK

Automatsko uzajamno priznavanje kvalifikacija: pravo nositelja kvalifikacije određene razine izdane u jednoj državi članici da ga se uzme u obzir za upis u program visokog obrazovanja na sljedećoj razini u bilo kojoj drugoj državi članici, a da pritom ne mora prolaziti kroz poseban postupak priznavanja. Time se ne dovodi u pitanje pravo visokog učilišta ili nadležnih tijela da odrede posebne uvjete za evaluaciju i upis u određeni program. Njime se ne dovodi u pitanje pravo na provjeru vjerodostojnosti kvalifikacije i, u slučaju kvalifikacije srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja, provjere omogućuje li ona uistinu pristup visokom obrazovanju u državi članici izdavanja ili, u opravdanim slučajevima, odgovara li dodijeljena kvalifikacija zahtjevima za pristupanje posebnom programu visokog obrazovanja u državi članici primateljici.

Automatsko uzajamno priznavanje ishoda razdoblja učenja u inozemstvu: na razini visokog obrazovanja, pravo na priznavanje ishoda učenja ostvarenih tijekom razdoblja učenja: kako je prethodno dogovoreno u okviru ugovora o učenju i potvrđeno u prijepisu ocjena, u skladu s Europskim sustavom prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS). Konkretno, to znači primjenu pravila navedenoga u Vodiču za korisnike ECTS-a iz 2015. u kojemu se navodi da: „[s]vi bodovi stečeni tijekom razdoblja studiranja u inozemstvu ili tijekom virtualne mobilnosti - kako je dogovoreno ugovorom o učenju i potvrđeno prijepisom ocjena - trebali bi se bez odgađanja prenositi i priznavati u procesu stjecanja kvalifikacije bez ikakvoga dodatnog rada ili vrednovanja studenta.” **Na razini srednjoškolskog obrazovanja,** pravo da ishodi učenja ostvareni tijekom razdoblja učenja u inozemstvu u jednoj državi članici budu priznati u zemlji podrijetla, pod uvjetom da su ishodi učenja uglavnom u skladu s ishodima navedenima u nacionalnim kurikulumima u zemlji podrijetla. Time se ne dovodi u pitanje pravo ustanove za obrazovanje i osposobljavanje da odredi posebne zahtjeve prije razdoblja mobilnosti u svrhu učenja ili da nakon završetka razdoblja mobilnosti u svrhu učenja provjeri jesu li ti zahtjevi bili ispunjeni.

Lanac blokova: način na koji se informacije mogu bilježiti i dijeliti unutar neke zajednice. Svaki član zajednice održava vlastitu kopiju informacija. Unosi su trajni, transparentni i pretraživi. Svako ažuriranje predstavlja novi „blok” koji se dodaje na kraj „lanca”.

Dopunska isprava uz svjedodžbu: dokument koji se prilaže svjedodžbi o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju ili ispravi o stručnoj kvalifikaciji, a izdaju ga nadležna tijela da bi se trećim osobama – osobito u drugoj zemlji – olakšalo razumijevanje ishoda učenja koje je nositelj kvalifikacije stekao, kao i prirode, razine, konteksta, sadržaja i statusa završenog obrazovanja i osposobljavanja te stečenih vještina.

Katalog kolegija: opisan u Vodiču za korisnike ECTS-a (2015.) kao „[k]atalog kolegija uključuje detaljne, korisniku razumljive i aktualne informacije o okruženju za učenje u ustanovi (opće informacije o ustanovi, njezinim resursima i uslugama, kao i akademske informacije o njezinim programima i njihovim pojedinačnim obrazovnim sastavnicama), koje bi trebale biti dostupne studentima prije početka i tijekom njihova studiranja kako bi im se pomoglo da naprave dobar odabir i najefikasnije iskoriste svoje vrijeme. Katalog kolegija trebalo bi objaviti na mrežnim stranicama ustanove, navodeći nazive kolegija/predmeta na nacionalnom jeziku (ili regionalnom jeziku, ako je relevantno) te na engleskom jeziku, tako da svim zainteresiranim stranama bude lako dostupan. Ustanova može slobodno odlučiti o formatu kataloga, kao i o redoslijedu informacija. Potrebno ga je objaviti dovoljno unaprijed kako bi budući studenti mogli napraviti svoj odabir.”

Nadležno tijelo: pojedinac ili organizacija koji ima zakonski delegirane ili prenesene ovlasti, sposobnosti ili nadležnost za obavljanje određene funkcije.

Vrednovatelj kvalifikacija: osoba koja vrednuje kvalifikacije ili donosi odluke o njihovu priznavanju.

Dopunska isprava o studiju: dokument koji se prilaže ispravi o završenom studiju, a izdaju ga nadležna tijela da bi se trećim osobama – osobito u drugoj zemlji – olakšalo razumijevanje ishoda učenja koje je nositelj kvalifikacije stekao, kao i prirode, razine, konteksta, sadržaja i statusa završenog obrazovanja i osposobljavanja te stečenih vještina.

Europski pristup osiguravanju kvalitete združenih studija: podržali su ga ministri obrazovanja u Europskom prostoru visokog obrazovanja 2015., a cilj mu je unaprijediti osiguravanje kvalitete združenih studija utvrđivanjem standarda i uklanjanjem prepreka njihovu priznavanju.

Europski sustav bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (ECVET): tehnički okvir za prijenos, priznavanje, i, ako je prikladno, prikupljanje ishoda učenja pojedinaca u svrhu stjecanja kvalifikacije. Europski sustav bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju temelji se na opisu kvalifikacija u jedinicama ishoda učenja, na postupcima prijenosa, priznavanja i prikupljanja te na nizu komplementarnih dokumenata kao što su memorandumi o razumijevanju i ugovori o učenju.

Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS): opisan u Vodiču za korisnike ECTS-a (2015.) kao „[s]ustav usmjeren na polaznika namijenjen prikupljanju i prijenosu bodova, utemeljen na načelu transparentnosti procesa učenja, poučavanja i vrednovanja. Cilj mu je olakšati planiranje, provedbu i evaluaciju studijskih programa i mobilnosti studenata priznavanjem postignuća u učenju, kvalifikacija i razdoblja školovanja.”

Kvalifikacijski okvir Europskog prostora visokog obrazovanja (EHEA QF): opći okvir kvalifikacija u Europskom prostoru visokog obrazovanja u koji je uključeno 48 zemalja. Sastoji se od četiri razine (kratki studij, preddiplomski, diplomski, doktorski studij), uključujući, u nacionalnim kontekstima, međukvalifikacije, generičke deskriptore za svaku razinu na temelju ishoda učenja i kompetencija te raspone bodova na prvoj i drugoj razini.

Europski registar za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (EQAR): registar agencija za osiguravanje kvalitete u kojemu su popisane agencije koje su dokazale da u znatnoj mjeri poštuju zajednički skup načela za osiguravanje kvalitete u Europi. Ta su načela utvrđena u Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG).

Europski sustav osiguravanja kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (EQAVET): iskustvena zajednica u kojoj države članice, socijalni partneri i Europska komisija zajednički razvijaju i unaprjeđuju osiguravanje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.

Europski kvalifikacijski okvir (EQF): alat za pretvorbu koji olakšava komunikaciju i usporedbu među kvalifikacijskim sustavima u Europi. Temelji se na osam europskih referentnih razina koje su opisane u odnosu na ishode učenja: znanje, vještine te odgovornost i samostalnost. Na taj se način svi nacionalni kvalifikacijski sustavi, nacionalni kvalifikacijski okviri i kvalifikacije u Europi mogu povezati s razinama Europskog kvalifikacijskog okvira. Učenici i studenti, osobe s diplomom, pružatelji obrazovanja i poslodavci mogu upotrijebiti te razine za bolje razumijevanje i uspoređivanje kvalifikacija dodijeljenih u različitim zemljama te u okviru različitih sustava obrazovanja i osposobljavanja.

Ugovor o učenju: u visokom obrazovanju, u Vodiču za korisnike ECTS-a (2015.) definira se ovako: „[f]ormalan ugovor triju strana uključenih u mobilnost – studenta, matičnog visokog učilišta i inozemne ustanove ili organizacije/poslovne organizacije primateljice – kojim se olakšava organizacija i priznavanje mobilnosti koja omogućava provođenje razdoblja studija u inozemstvu. Ugovor potpisuju tri strane prije početka razdoblja mobilnosti, a njegova je namjena dati studentu potvrdu da će bodovi koje uspješno stekne tijekom razdoblja mobilnosti biti priznati.” **U srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju,** ugovor između tri strane uključene u mobilnost – učenika/stažista ili njegove/njezine obitelji, matične ustanove i ustanove ili organizacije/poslovne organizacije primateljice – kako bi se olakšala organizacija razdoblja učenja te njegovo priznavanje. Sve tri strane potpisnice ugovora o učenju obvezuju se poštovati sve dogovorene aranžmane, čime se osigurava da će učeniku/pripravniku bez dodatnih zahtjeva biti priznato razdoblje učenja ili ishodi učenja.

Ishodi učenja: navodi o tome što polaznik zna, razumije i može učiniti po završenom procesu učenja, a definiraju se u odnosu na znanja, vještine i kompetencije.

Nacionalni kvalifikacijski okvir: instrument za klasificiranje kvalifikacija prema skupini kriterija za određene postignute razine učenja, kojemu je cilj integrirati i koordinirati nacionalne podsustave kvalifikacija i unaprijediti transparentnost, pristup, progresiju i kvalitetu kvalifikacija u odnosu na tržište rada i civilno društvo.

Visoko učilište: svaka vrsta visokog učilišta koje, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom, nudi stjecanje priznatih diploma ili drugih priznatih kvalifikacija tercijarne razine bez obzira na naziv takvih ustanova, kao i bilo koja druga vrsta visokog učilišta koje je nacionalno tijelo priznalo kao dio nacionalnog sustava visokog obrazovanja.

Kvalifikacija: formalni ishod procesa ocjenjivanja i vrednovanja koji se stječe nakon odluke nadležnog tijela da je pojedinac ostvario ishode učenja koji odgovaraju određenim standardima.

Priznavanje prethodnog učenja: priznavanje ishoda učenja stečenih bilo formalnim obrazovanjem i osposobljavanjem ili neformalnim ili informalnim učenjem, i to u razdoblju koje je prethodilo zahtjevu za vrednovanje ⁽¹⁾.

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG): skup standarda i smjernica za unutarnje i vanjsko osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju, razvijen u okviru Bolonjskog procesa. Ti standardi daju smjernice koje pokrivaju područja ključna za uspješno osiguravanje kvalitete i okružja za učenje u visokom obrazovanju. Standarde i smjernice za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja potrebno je sagledati u širem kontekstu koji uključuje kvalifikacijske okvire, Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova i dopunsku ispravu o studiju, koji svi doprinose promicanju transparentnosti i međusobnog povjerenja u Europskom prostoru visokog obrazovanja.

Prijepis ocjena: u *Vodiču za korisnike ECTS-a (2015.)* definira se ovako: „[a]žuriran zapis o napretku studenata tijekom studija kojim se bilježe: sastavnice studijskih programa koje su polazili, broj bodova koje su stekli u okviru Europskog sustava prijenosa i prikupljanja bodova i dobivene ocjene. Riječ je o ključnom dokumentu za evidentiranje napretka i priznavanje postignuća u učenju, uključujući razdoblje koje student proveđe u mobilnosti. Većina visokih učilišta prijepise ocjena izvodi iz vlastitih baza podataka.”

⁽¹⁾ Preporuka Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja (SL C 398, 22.12.2012., str. 1.).